

KÁVÉESOK LAPJA

VI. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

3. szám

Kiadó és lapfajladonos:
A Budapesti Kávésok IpartestületeFelelős szerkesztő:
Dr. Havas NándorSzerkesztő:
A Budapesti Kávésok Ipartestületének
sajtóbizottsága.

A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy féltre 8.— pengő. egész évre 16.— pengő.

Megjelenik:
minden hó 1-én és 15-énSzerkesztőség:
Budapest, VIII. József körút. 38. III. em. 17. Telefon: József 321—05
Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd ucca 31.
Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Rémhírek.

Mintha valami pestises járvány száguldana végig a közudatban, rémhírek szállonganak, nyilvánosságra kerülnek, fülről-fülbe suttogódnak és teljesen megrendítik azt a kis biztonságot és hitelt, ami még keserves kínnal felhajtható.

Természetesen e hírek nem kerülnek el a kávéipart sem s talán nálunk teremnek legbőszé-
gesebben a háborúból megmaradt kávéházi Konrádok, akik más tevékenység híján gazdasági rémhíreket adnak szájról-szájra talán éppen annak a kávéháznak asztalánál, amelynél ülnek. Hallottad? Igaz-e? és így tovább.

Nem szívesen foglalkozunk ezzel a kérdéssel, mert a mende-monda, szóbeszéd és pletykák tárgyalása nem kényerünk. De ma már e hírek oly mérvet öltöttek, hogy nem térhetünk felettük napirendre, mert effektív károkat okoznak, diszkreditálják a közel két évszázados kávéipart, olybá tüntetvén fel, mint egy halódó, pusztuló iparágat, amelyre áldozni és amelyet fenntartani nem érdemes.

Vizsgáljuk meg tehát e hírek eredetét, mi a valódi helyzet, van-e ok kétségbeesésre és mit kell várnunk, mit kell remélnünk?

Tagadhatatlan tény, hogy az egész magyar gazdasági élet válságos időket él. Eleget írunk erről a lapokban, beszélnek róla a nyilvánosság különböző fórumain, felesleges ennek okait újból meg újból feltárni.

A társadalom és gazdasági viszonyok átalakulásának jegyében élünk. Trianon hatásait mind jobban érezzük. Nagymagyarország — sőt a kettős monarchia, — fag kereteiből át kell rendezkednünk Csonkamagyarország szűkre szabott méreteire. Forgalmunk megapadt, termelési viszonyaink megváltoztak, importcikké vált az, ami azelőtt bőségesen állott rendelkezésünkre, megdrágult az élet és megapadt a kereseti lehetősége.

Társadalmunknak, közigazgatásunknak, pénzügyi gazdálkodásunknak e szűkebb viszonyokra kellett berendezkedni, viszont a kisebb pénzforgalom, a gazdasági terület megcsönkítése, a kereseti lehetőségeket, önálló existenciák alapítását gátolja meg.

Felleggel küzdünk minden téren, ahol kereseti lehetőségek nyílnának. Sok az ember, aki nem bír elhelyezkedni, sok az üzlet, sok a bank, sok a gyár, amelyek létük életfeltételeit megalapozni nem bírják.

Vizsont gyarmataink nincsenek, ahol a felesleges munkaerők talajt nem találó vállalkozási energiák elhelyezést találnának, sőt a világszerte többé-kevésbé hasonló gazdasági viszonyok még a kivándorlás formájában lehetséges megkönnyebbülést teszik lehetővé.

A háborús és háború utáni közterhek, sajnos, nem csökkentek az ország megcsönkítése arányában, az adózók száma megapadván, az egyes adózó ma nagyobb terheket visel, mint béke idején.

Igy jutottunk oda, hogy mindenki akarva, nem akarva, takarékoságra van szorítva, kénytelen kiadásait redukálni és lemondani

mindazokról az apró kedvtelésekről és szórakozásokról, amelyek életét jobban, kellemesebbé tették. Látjuk ezt kávéházainkban, ahonnan a biztos existenciát jelentő törzsvendégek ki-pusztultak és csak itt-ott mutatóként maradt egynehány, akik azonban a viszonyok nyomása folytán kiadásai kereteit redukálni kény-szerültek.

A kávéházak keretei és rendeltetése az utóbbi évek folyamán teljesen átalakult. A társadalom fejlődése: sport, turisztika, film, rádió százezreket vont el a kávéházaktól, akiknek hiányát nagyon megérezzük.

Ez ellen nem tehetünk semmit, bele kell törődnünk.

Az általános gazdasági átalakulás folyamán üzletek és vállalkozások számai szüntek meg. A viszonyainkhoz képest túldimenzionált ipari és kereskedelmi ágak kénytelenek kereteiket lebontani.

Meg kell állapítanunk azt, hogy a kávéipar ezen a krízisen már a háború utáni években túlesett, amikor a főváros 400 kávéházának száma 150-re apadt. Tény, hogy ennek a folyamatnak főként a kis üzemek estek áldozatul, amelyek forgalmuk esekélyességénél fogva nem bírták a megnövekedett rezsisz és közterheket.

A ma fennálló kávéiparról megnyugvással mondhatjuk, hogy alappjában egészséges vállalkozásokból áll és rémhírekre sem ok, sem alap nincsen. Jól vezetett és a mai viszonyokra berendezkedett vállalatok egész sora áll fenn, amelyek, ha kisebb forgalommal, kisebb haszonnal, pontosan teljesítik kötelességeiket és a jobb idők beálltát remélve, folytatják a kávéipar tradícióit.

A helyzet nem rózsás, szépíteni nem akarunk. De ha történtek is szomorú események, anyagi összeomlások egyes helyeken, az alap egészséges és reméljük, hogy az alappjában beteg vagy rosszul vezetett vállalatok helyzetének tisztázódásával, teljesen rendezett viszonyok fognak beállni.

Nyomatékosan felhívjuk kártársainkat, hogy a helyzet ismeretében ne adjanak alkalmat a rémhírekre és ne terjeszték azokat. Még áldozatok és megerőltetés árán is feleljenek meg rájuk háruló kötelességeiknek, vegyék tekintetbe egyrészt, velük összekötötésben álló üzletfeleik hasonlóképp nehéz helyzetben.

JUVENTUS

FAÁRUGYÁR ÉS BERENDEZŐ VÁLLALAT

Budapest, VIII., Magdolna ucca 6/a

Ewoldt Béla tervező-iparművész
műszaki vezetése alatt.

Tervezi és készíti a kávéházi és vendéglői szakmához szükséges berendezési tárgyakat elsőrendű kivitelben.

teft, no nagyjainak apró tetteiket nagy összegekre dagadni. Gondos üzletvezetés, megfeszített munka és takarékoság, pontosság és rend azok az eszközök, melyek a bajoktól megóvnak és lehetővé teszik a jobb idők bevárását.

Mészáros Győző.

Előljárósági ülés.

— 1930 január 23. —

A Budapesti Kávésok Ipartestületének ez évben első előljárósági ülése kedvező auspíciúkkal mellett kezdődött. Az ülésen elhangzott elnöki kijelentések azt bizonyították, hogy az ipar vezetőinek munkája eredményesül és felsőbb helyeken is belátják és méltányolják a kávéipar helyzetét, másrészt az elhangzott magas nivóú felszólalások az előljáróság tagjainak munkakedvét és érdeklődését tanúsították. A késő esti órákba benyúló vita folyamán számos fontos és aktuális kérdés került felszínre, amelyek a mai nehéz viszonyok mellett különös jelentőséggel bírnak.

Az előljáróság ülésén: dr. Szlovák Pál főjegyző, iparhatósági biztos, Mészáros Győző elnök, Gál Arnold és Tarján Vilmos szakosztályi elnökök, Böhm Ferenc ellenőr, Gerő Aron, Gross Ödön, Hajós Samu, Hebel Mihály, Horti Károly, Katona Gyula, Klauber József, Ottó Dezső, Szeiffert Antal, előljárósági tagok, dr. Strausz Vilmos és dr. Havas Nándor főtitkár vettek részt.

Elmaradásukat kimentették: Bodó Adolf alelnök, Pallai Miksa főpénztáros, Keresztény György és Lissauer Gyula előljárósági tagok.

Mészáros Győző elnök az ülés megnyitása után, a jegyzőkönyv hitelesítésére Böhm Ferenc és Klauber József előljárósági tagokat kérte fel.

Az 1929 évi december 12-én tartott előljárósági ülés jegyzőkönyvére észrevétel nélkül helybenhagyott.

Napirend előtt Gál Arnold a házbérek ügyében szólal fel. Hozzá kell látnunk, hogy ez irányban is segítséget nyújtsunk kártársainknak. Indítványozza, hogy az ipartestület minden egyes háztulajdonoshoz írjon át és mutasson rá arra, hogy sok kávéos ma már forgalmának 15—20 százalékat fizeti üzletbér gyanánt, viszont vannak háziurak, akik a helyzetet méltányolva, önként engedtek a bérből.

A kinstár és a főváros is esőkkentik terheiket. A viszonyokra való tekintettel szállítsák le ők is a túl magas béreket.

Egyben rámutat a járdafoglalási engedélyek körüli múlt évi kalamitásokra és kéri az elnökséget az ügyet tegye magáévá.

Végül az újvíz ajándékok kérdését teszi szóvá. Helyteleníti, hogy legtöbbször a kávéosok a tarthatatlan helyzet ellenére ily ajándékozást hoznak divatba.

Tarján Vilmos rámutatva a hágai nemzetközi konferencia nagyfontosságú eredmé-

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serföző gyármánya!

BUDAPESTI
Telefon: József 462—63
462—64
462—65
323—07

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

VII., ROTTENBILLER UCCA 31

A főváros kávéházi, szállodái és kávéméréseinek szállítója.
Tűzós-osztály.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: József 338—91
346—68
350—16
Sürgőny cím: „Közlet Budapest”

nyeire, arra az emberfeletti munkára, amelyet a miniszterelnök úr öngyméltósága kifejtett, melynek eredményeképp gazdasági életünk reményteljesebben tekinthet a jövőbe, javasolja, hogy az ipartestület, mint a dolgozó polgári társadalom egyik csoportja, táviratban fejezze ki tiszteletteljes üdvözlését és bizalmát.

Mészáros Győző Gál Arnoldnak köszönetet mond, hogy ezeket a kérdéseket szóba hozta. Kétségtelen, hogy az üzletberek kérdése az ipar eminenens fontos érdeke. Jelenti, hogy már több eset fordult elő, amikor kartársak az ipartestület intervencióját kérték ki. Volt eset, amikor a háziurak részéről rideg elzárkózást tapasztalt, máshol eredményteljesen járt a közbelépés. Az indítványt köszönettel veszi és megindítja a tárgyalásokat. A terrasz-ügyben az indítvány értelmében eljár, az újvívi ajándékokra vonatkozó indítvány most elkészült, kéri Gál Arnoldot, azt a jövőben kellő időben nyítsa meg. Tarján Vilmos indítványát örömmel teszi magáévá és az előljárásság hozzájárulásával az üdvözlő táviratot elküldi.

Tarján Vilmos a Háztulajdonosok Országos Szövetségével folytatandó tárgyalás során rá kell mutatni arra, hogy a kávéházak elvesztették békebeli rendeltetésüket, karakterük egészen megváltozott és nem bírják az óriási házbérek. Ha a mostani vállalatok összeomlanak, a helyükbe jövők nem bírják a mai béreket megfizetni.

Mészáros Győző: A kávéipar két malomkő között őröldik. Az egyik: az újonnan alakult kiskerető kávéházak, melyek jóformán rezi nélkül folytatják a versenyt, másrészt a tejivók, melyek több üzletet nyitnak, mint békeben. Ha egy kávéház helyiségét parcellázzák, a mai viszonyok mellett 7-8 üzlethelyiség áll rendelkezésre, amelyek alig értékesíthetők.

Főtítkárság kérdése

Elnök kijelenti, hogy az intervenciót csak az az esetekre vonatkozik, ahol a testület közbelépését kéri.

Hajós Samu körlevélben kívánja a tagok figyelmét felhívni, hogy közöljék panaszukat. Gál Arnold és Gross Ödön hozzászólásai után

Elnök kijelenti, hogy kellő megfontolással és a házvagyonihoz fűződő nemzeti érdekeket méltányolva kíván ez ügyben intézkedni és a további tárgyalásokba Gál Arnoldot is bevonja. Tarján Vilmos indítványát elfogadottnak jelenti ki és köszönetet mond az eszme felvetésért.

A napirendre átvéve

Elnök sajnálattal tesz jelentést Tauber Samu. Katona-Klein Kálmán és özv. Werner Józsefné testületi tagok elhunytáról. Az előljárásság fájdalmas részvétet fejezi ki és az elhunyt kartársak emlékét jegyzőkönyvébe iktatja.

Főtítkárság jelenti, hogy a megindított munkanélküli segélygyűjtés ez évben 3521.19 pengő eredményezett. A karácsony előtt tartott kiosztásra 534 kérvény érkezett, amelyek közül 438 folyamodó között 3682 pengő osztott ki. A gyűjtés még folyamatban van. Egyben jelenti, hogy a fővárosi ebédeltetési akciójából 30 ebédjegy áll az ipartestület rendelkezésére, mely kontingens felemelését kértük. A jelenléti tudomásul vétetvén, az előljárásság a gyűjtési akció támogatását a kartársak figyelmébe ajánlja.

Az ipartestületi munkaközvetítő december havi működéséről szóló jelentés észrevétel nélkül tudomásul vétetett.

Mészáros Győző elnök jelenti, hogy panaszok érkeztek hozzá, hogy a testület tagjai a szabadnapokra és a munkabérekre vonatkozó határozatokat nem tartják be és a munkaközvetítőt nem veszik igénybe. Felhatalmazást kér, hogy körlevelek alakjában forduljon a kartársakhoz és figyelmeztesse őket arra, hogy a munkásoknak joga a szabadnap és a munkáltatónak kötelessége azt megadni. Az előljárásság ily értelemben határoz.

Főtítkárság bemutatja a Libertas antiprohibíciós egyesület felhívását, melyben csatlakozást kér és bejelenti, hogy ez az egyesület június hó folyamán nemzetközi kongresszust rendez, amelyen az italmérséssel foglalkozó termelési és iparágak képviselve lesznek. A kongresszus rendezőbizottságába ipartestületünk képviselőjében Mészáros Győző elnök és a főtítkárság választották be. Az italmérsési kérdések fontosságára való tekintettel az ipartestület csatlakozását fontosnak tartja és az elnökség azon javaslatát terjeszti elő, hogy a testület alapító tagként 200 pengő szavazzon meg az egyesületnek. Az előljárásság az indítványt

Alapított 1886-ban
Herzka, Halász és Berger
vas és rézbutor-gyár
Budapest, V., Lipót-körút 10.
Teljes kávéházi és szállodai berendezések.

vita nélkül elfogadja és annak végrehajtásával az elnököt bizzta meg.

Ugyancsak főtítkárság tesz jelentést a vasárnapi szeszitalom állítólagos kiterjesztéséről forgalomba kerül hírekről. Bár konkrét adatok nem kerültek nyilvánosságra, a szállongó közlésekkel szemben szükséges, hogy az ipartestület előljárássága állást foglaljon és tiltakozzék minden ilyirányú intézkedés ellen. A prohibíció Amerikában sem vált be, több kárt okozott, mint hasznot, a nehéz viszonyokkal küzdő ipart és kereskedelmet nem szabad ily felesleges és viszonyaink mellett csak végrehajthatatlan intézkedésekkel nyugtalanítani.

Tarján Vilmos: Teljesen feleslegesnek lát ilyen intézkedést, személyes tapasztalatai alapján ismeri a prohibíció kérdését. Nem szabad az állam tekintélyét ily intézkedésekkel kockáztatni.

Az előljárásság az előadottakat magáévá teszi, tiltakozik az ipar korlátozása ellen és megbizsa az elnökséget, hogy amennyiben annak szükségére merül fel, a testület álláspontját — a többi érdekeltségekkel egyetértve — érvényesítse.

A nyolcórás munkaidő törvényes bevezetését tartalmazó hírekre vonatkozólag főtítkárság előadja, hogy az ipartestület elnöksége a kérdésről foglalkozott és a külföldi testvértestületek információit bekerete, melyek közül a wien testületnek már beérkezett választást ismerteti. E kérdésnek, a kávéipar szempontjából, existenciális fontossága lévén, azzal az elnökség állandóan foglalkozik és oda kíván hatni, hogy amennyiben a hírek valósággá válnak, iparunk különleges szempontjai figyelembe vehessenek. Az előljárásság a jelentést helyesléssel vette tudomásul.

Elnök jelenti, hogy az ipartestület helyiségeinek megfelelő elhelyezését akarva biztosítani, a megfelelő előkészületeket már megtette. A mai generációnak az ipar tekintélyének megfelelő helyiségeket akar berendezni, reménye van arra, hogy ennek költségeit a testület megterhelése nélkül megszerzi. Felhatalmazást kér, hogy a szükséges intézkedéseket megtéhesse.

Gál Arnold nem zárkózik el a kérdés elintézésétől, ha ez nem jelent különösebb megterhelést.

Az előljárásság a kért meghatalmazást megadta.

Szeiffert Antal a munkaközvetítő elhelyezésére vonatkozólag intéz kérdést, mire elnök válaszolt.

Elnök jelentést tesz a fenyőzési és forgalmi adó kontingens megállapítására vonatkozó tárgyalásokról, melynek folyamán az eddigi általánosság 400.000 pengőre mérsékelte. Sajnos, ez az eredmény nem jelenti kérésünk teljes elintézését, miután a fenyőzési adó teljes eltörlesztését kértük, de ezt is megnyugvással kell tudomásul vennünk, mint a mai helyzet méltányosságát. Sajnálattal jelenti, hogy az adóközösség keretében még mindig nagy a hátralék.

Gál Arnold megnyugvással fogadja elnök jelentését és javasolja, hogy az előljárásság elnöknek fardozásaiért köszönetet fejezze ki. Az előljárásság Gál Arnold indítványa értelmében határoz.

Mészáros Győző elnök közli, hogy már a nyáron eljár a vígalmi adó ügyében a fővárosnál. Most a kérdés elintézését megsürgette és dr. Szlovák iparhatósági biztos közbenjárására tiszteltet Lamotte Károly tanácsnoknál, a pénzügyi osztály vezetőjénél, aki az előterjesztett kérelmet a legnagyobb megértéssel fogadta és ígéretet tett arra, hogy a vígalmi adó leszállításának kérdését megfontolás tárgyává teszi. E megbeszélés eredményeképp legközelebbi jövőben reményünk van arra, hogy a vígalmi adóátalányok leszállíthatnak. Nagy hálaival és köszönettel emlékezik meg Lamotte tanácsnok előzékeny és megértő magatartásáról, úgyszintén dr. Szlovák Pál nagyjértékű támogatásáról. Javasolja, hogy az előljárásság köszönetet az ülés jegyzőkönyvében fejezze ki. Az előljárásság elnök előterjesztéséhez hozzájárul.

Főtítkárság jelenti, hogy a pénzügyigazgatóság, mint a múltban, ez évben is nagyvámmentyért kért a kereseti adóalapokról, mely felhívás kidolgozás alatt áll.

továbbá a személyzeti kereseti adóalapok az 1930. évre az eddigi mértékben tartattak fenn, végül felhívja a testület tagjainak figyelmét arra, hogy a rögzített adók 1930. év január 31-ig mondhatók fel. A bejelentések tudomásul vétettek.

Felolvastattott a szállodás és vendéglős ipartestület átirata, melyben azt a kérelmet közli, hogy ipartestületünk hívja fel vendéglői ipar- engedéllyel bíró tagjait, hogy a vendéglős ipartestülettel szemben fennálló tagdíjvetési kötelezettségüknek tegyenek eleget. Minthogy a kérelemnek törvényes alapja van, az előljárásság az érdekeltektől kártársakat e kötelezettségüknek teljesítésére hívja fel.

A szállodás és vendéglős ipartestületnek január 23-án tartott díszülésére — melyen Keszey Vince elnök jubileumát ünnepli és areképét leplezi le — szóló meghívó tudomásul vétetett azzal, hogy az előljárásság Keszey Vince elnököt jubileumi ünnepe alkalmából melegen üdvözlö, örömmel ismeri el a két testület jóviszonyának előmozdítását szolgáló munkásságát és neki a jövőre legjobb kívánságait fejezi ki.

Elnök jelenti, hogy a mulató-igazgatóknak a belügyminisztériumhoz benyújtott panaszai folytán ipartestületi tagjaink egy része érdekében károsítva érezte magát. Ez ügyben közös értekezletet hívott össze, melynek folyamán az ellentétek tisztázódtak és Tarján Vilmos szakosztályi elnöknek, a műsoros mulatók szövetségének elnökének, eljárása teljes mértékben jóhiszeműnek és kifogástalannak találtott. Nagy súlyt helyez Tarján Vilmos munkásságára és ezért szükségesnek látta ez ügyet bejelenteni. Az előljárásság az elnöki jelentést megelégedéssel vette tudomásul.

Főtítkárság jelenti, hogy az 1929. évre megállapított zeneeladási díjak a folyó évre is változatlanul maradtak.

Tarján Vilmos rámutatva a lefelé menő tendenciára, azok leszállítását látja szükségesnek.

Gerő Áron a bevételek csökkenését figyelembevéve dőnek tartja.

Ottó Dezső jelenti, hogy az ő átalányát ez évre felemelték.

Mészáros Győző elnök a kérdés részleteit ismertette, kijelenti, hogy megkísérli, miszerint a tárgyalások folyamát felvegye.

Elnök az idegenforgalmi érdekeltségek értekezletén, valamint a kereskedelmi és iparkamarában tartott ankéteken, amelyeken a Cook és Memetjegyiroda kérdése tárgyalott, résztvett. A kérdés lényegére állást foglalni nem kívánt, mert bármely eszközökkel, a fontos az, hogy idegenforgalmunk legyen.

Tarján Vilmos nézete szerint iparunk és gazdaságunk válságán csak egy hatalmas idegenforgalmi akció segíthet. Támogatni és segíteni kell az idegenforgalmi propagandát.

Mészáros Győző mindenáron az idegenforgalom emelését kívánja szolgálni, ez a cél lehet mindnyájunk szeme előtt.

Elnök bemutatja egy fővárosi gyárnak a szárazjég forgalombahozatalára vonatkozó ajánlatát, mellyel foglalkozni kíván. Helyesléssel vétetett tudomásul.

Végül főtítkárság bemutatja a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának:

- a) a társadalombiztosítási bíróság megalakításáról szóló törvénytervezet és
- b) az ipartestületi tagság kezdetére vonatkozó átiratait és az arra adott válaszokat, melyeket az előljárásság jóváhagyólag vett tudomásul.

A napirend pontjai ezzel letárgyalottak és elnök az előljárásság ülését berekesztette.

Kávéház*

Irta: Balassa Emil.

Ülsz a kávéházban, iszod a feketédét azzal a relatív nyugalommal, amelyet az élet lótas-futása közben magadra erőszakolsz, amikor belépsz a pesti kávéház naroktízáló füstjébe. Ülsz nyugodtan a szegény pesti polgár kávéházában menedékvárban, amelynek zsibongása olyan, mint a gondok intermezzója és azt hiszed, hogy valami biztos helyen ülsz, kikapcsolva magad az élet förtelmes realitásából. Ugy érzed, hogy ebben a pillanatban a tiéd a kávéház melege, tiéd a csillár fénye, tiéd a nagytükrök, amelyen gondtalanul állt meg a kerek óra mutatója, tiéd a ripsz diván, amelyen üldögélsz és az ablakon keresztül, mint valami védett, nyugodt, holtbiztos menedékből nézel kifelé a csodákra, kényszerűességekre, állatlanságra.

* A „Magyar Hírlap” január 19-iki számában jelent meg ez a cikk, melyet az illusztris szerző engedélyével közlünk.

Tejszint
csemege vaját
sajt különlegességeket
legversenyképesebb
áron szállít
Glória Tej és Tejtermék Kereskedelmi Vállalat
Budapest, V., Hollán ucca 9. szám.
Telefon: Aut. 190—12.

EMERGÉ GUMMIPADLÓ

Kávéházak és vendéglők légfűtéses berendezését

szakszerűen végzi

KOCH JENŐ

Meidinger- és folytonégőkályha-gyáros
BUDAPEST, VI., SZONDY UCCA 53.

Elsőrendű
kivitel!

Telefon: Aut. 208-69.

Tervezés díjtalan!

Alapítva
1899.

Gazdaságos
tüzelés!

gekra, házbérgondokra, amelyek mind, mind kint tolonganak az uccán, a nagy üveglablak előtt. Aztán másnap újra elindulsz a kávéházba, le akarsz ülni a szokott helyedre, újra meg akarod váltani nyolevan fillérért ezt az egyórás narkotikumot, az élet páholyból való nézésének pillanatnyi jogát. Az ajtó előtt megtorpansz, mert nem tudsz bemenni. A rollé le van húzva, de nemcsak az ajtón, hanem az összes ablakokon is. Esetleg már rajtuk ragad a cédula is, hogy ez a helyiség kiadó. És ekkor egyszerre valami furesza ütést érzel a melleden. Mint aki azt hitte, hogy biztos, védett helyről nézi a háborút és most egyszerre megmondják neki, hogy egy dinamitraktár tetején ült. Az egyetlen hely, melyről azt hitted, hogy ott biztonságban vagy, ahová nem jöttek utánad a gondok, a hitelezők, a végrehajtók, a bírósági végzők, a számszámlák, a tegnapi váltói és a holnapok rénei, az egyetlen hely, amelyben a jólét meleg illúzióját kaptad a nyolevan fillérért, éppen úgy esőbe megy, mint azok, akik a eső gondolatát itt akarják néhány órára a gondtalanság narkózisába temetni.

Valami babonás hite volt eddig a pesti embernek a kávéház megtámadhatatlanságában, mert talán Európa egyetlen városában sem vált annyira életszükségletté a kávéház, mint éppen nálunk. A pesti ember — az átlagpolgárról van szó — úgy belekalkulálta a kávéházat a büdzséjébe, mint akár a házbért. Ez a második lakása, sőt esetleg az első, mert többet ül itt, mint odahaza. Ez a klubja, a szórakozóhelye, ez a társadalmi fóruma, itt éli ki az egész magánéletét, itt alakul ki a véleménye mindenről és mindenkiről, itt tartja a kapcsolatot a világgal. Ennek a városnak a fejlődéséhez úgy hozzátartozott a kávéház, hogy szinte már társadalmi intézmény lett belőle, a névtelenek, a mindenkik demokratáságba egyszerűsödött otthona, ahol mindenki úr és mindenki otthon van. A pesti ember sajátos karaktere tette ilyen fontos életszükségletté a kávéházat, a pesti ember gazdasági és egyéb életviszonyai, a lakáskérdés, a klubélet hiánya, az egyén izoláltsága és társadalmi életlen kívülrekesztettsége, szóval az a heterogén karakter, amely Budapest lakosságát jellemzi. És most a kávéház gazdasági helyezete is ugyanúgy inog, mint maga a pesti ember.

Berlinben éppen néhány nappal ezelőtt hatalmas gazdasági robajjal dőlt össze néhány megingathatatlanul hitt mulatóhely, kávéház és hasonló intézmény. Ennek semmi köze a hasonló budapesti jelenséghez. Ezek a berlini helyek nem a szerény polgár második otthonai, apró szórakozásainak clesó menedékvárai voltak, hanem a luxus márványpalotái, a fényűzés és pazarlás egzotikus pagodái, ahol a külföldiek keveredtek a gazdag berliniekkel, ahová csak sok pénzzel lehetett belépni, ahol egy éjszakán annyi pénzt kellett költeni, amennyi egy pesti polgár egész évi kávéházi szükséglete. A Gourmeria, Barberina és még egy esomó berlini szórakozóhely azért omlott össze, mert kevesebb lett a gazdag ember. De a pesti kávéház, amely a szegény emberek kis örömeinek épült, csak nem azért került válságba, mert itt kevesebb lett a szegény ember?

Egy pesti kávéház tulajdonos öngyilkossága és néhány más kávéház hangtalan esődjé, bezárása, vagy kényszerűessége következtek sorozatosan az elmúlt héten és ami Berlinben gazdasági okokkal, számszerűen, adatszerűen megmagyarázható, azt Budapesten még megmagyarázni is nehéz. Itt még az a tétel is nehezen áll meg, hogy a családi élet, az igazi otthon intenzívebb, melegebb kiépülése szünteti meg a kávéházbajárást. Hiszen ez nem áll fenn. Az sem elég indokolás,

hogy a rádió, mint az otthon új szórakoztatóeszköze a lakásukban tartja az embereket. Magyarózzák még mindenféleképpen. Házbérek magasságával. Az adóval és egyéb nagy közüzemi terhekkel. De ez mind csak magyarázat, amely nem tudja előzni a lényegét. Mert nemcsak gazdasági, hanem lelki okai, sőt elsősorban lelki okai vannak annak, hogy a pesti depresszió már a kávéházakig, amely ennek a városnak az uniformisán a paroli volt, az a jellegzetes szín, amelyről száz város közül is meg lehetett ismerni.

A pesti ember már nem találja a maga helyét. A pesti társadalom a maga egész heterogén összetételével, bukdácsoló rétegeivel, mindenféle kaszijaival, most a gazdasági krízis összeolvadó kohójában éli a maga új átalakulását. Most, ebben a néhány esztendő tisztítófűzésben, a gazdasági frontok és gondok esatáiban vedlik át a pesti polgár és talán öt-tíz év múlva fogjuk tisztán látni, hogy milyen új uniformisba öltözött, mivő tették ezek az esztendők, amikor a társadalmi rétegek eltoldásából, kasztok és céhek földesszamlásából, földrengéséből új formájában kikerül, mint az új, válságutáni Budapest polgára. Mint egy eltaposott hangyabolyban, olyan eszeveszetten, helyüket keresve szaladgálnak Pesten az emberek tízezrei, százezrei. És ebben a kerget, irtózatos táncban, amíg helyüket meg nem találják, az sem esodálható, ha kevesebbet ülnék — kávéházban.

Breitner és a Goethe-kávéház csatája.

Az osztrák legfőbb bíróság megszünteti a bécsi kereskedők, vendéglősök és kávéosok közösi élelmiszeradóját

Bécs, január 23.

(Az OMKE bécsi tudósítójától.)

Két nagy törvényszéki tárgyalás tartotta izgalomban ezen a héten a bécsieket. Az egyik a Halsmann-per tárgyalása volt — erről már a pesti lapokból is értesült a magyar közönség — a másikkól, mely a Halsmann-perrel egyidőben folyt a legfőbb osztrák alkotmánybíróság, a „Verfassungsgerichtshof“ előtt, s amely elsősorban a magyar kereskedőket érdekelheti, az alábbiakban számolunk be az OMKE olvasóinak.

A per, melyről itt szóvan, tulajdonképpen már évek óta folyik a bécsi kereskedők, vendéglősök és kávéosok, meg Bécs városa között. A per tárgya a bécsi közösi élelmiszeradó, a „Nahrungs- und Genussmittelabgabe“, melyet az infláció idején, 1920-ban határozott el és 1922-ben épített ki Breitner, Bécs pénzügyi tanácsnoka. Nincs az osztrák adórendszernek egyetlen olyan adóneme sem, mely ellen olyan szívós és elkeseredett harc indult volna meg, mint az ellen az élelmiszeradó ellen. Több okból. Először azért, mert ennek az adónak a kivétele és behajtása, akárcsak a magyar forgalmi adóé, olyan törvényen nyugszik, mely tág teret ad a méltánytalanságnak és a vexatúrának. A törvény szerint ez alá az adó alá esik minden kereskedelmi és ipari üzem, mely vevőinek élelmiszereket és élvezeti cikkeket (italt) szolgáltat ki és amely

THONET-MUNDUS
EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTOR-
GYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., VÁCI UCCA 11/a.

Hajlitott fabutorok
és kertészékek kávéházak, vendéglők,
szállodák számára, közismerten leg-
elsőrendű kivitelben.

Ajánlja
A VALÓDI
FRANCK-OT!
Önmagának
használ és
vevőinek is!

Kolényi Kornél

Konzervgyár

Budapest, IX., Kínixsi ucca 25.
Telefon: József 323-00. — Cég alapítva: 1879.
J a m j e i elsőrangúak!
Kajszibarack-iz minőségben főlélmulhatatlan!
Kapható a Budapesti Kávéosok Árafortalmi Rézvénytársaságnál.

ÖZV. BERKOVITS KÁROLYNÉ

papírárugyára

Budapest, VII., Sip ucca 4. • Tel.: J. 425—31.
Hektograph sokszorosító, papírszalvéta, tálpapír, ét-
lap, block, fogvájó, billiárdgolyó, dáko, dominó, sakk
törv. védett fémkeretes újságmappa
és az összes kávéházi kellékek elismerten legolcsóbb
beszerzési forrása.

Stauffer

sajtok vezetnek!

LINOLEUM ÉS GUMMI

BURKOLÁSI SZAKVÁLLALAT

CSÁSZÁR IMRE Budapest, IX., Lónyai-u. 11.
Telefon: Automata 887—49
Ajánlatok díjmentesen!

gyéresi Szász

Prima sonka

elismerten a legjobb, finom zamatú különlegesség.
Budapest, VIII., József körút 65. szám.
Bejártat: Csepregy u. 1. • Telefon: J. 455—88.

FRANÇOIS
PEZSGŐ

Crémant Rosé
Transylvania sec

Springut Henrik

tojásnagykereskedő
Budapest, VI., Vasvári Pál u. 11.
Tel.: Aut. 217—54.
Számos budapesti
kávéház, étterem és vendéglő állandó szállítója.

PREISZ MIKSA

62- és villanyüzemű fehérsütemény és kenyérgyára

Gyártelep és főüzlet: VI, Kazár ucca 9.

Telefon: 104-84

Szállít reggel 7 órától este 7 óráig minden időben friss süteményt és kiváló minőségű házikenyert.

„helyiségeinek jobb berendezésével, a vevőknek, illetve vendégnek nyújtott nagyobb kényelemmel, avagy a rendesnél magasabb árával ellátott a többi hasonló üzlettel vagy üzemtől”. Ez a furcsa fogalmazás első pillanatra azt a hitet kelthetné, mintha itt tulajdonképpen a luxusüzemek külön adójáról volna szó. Holott a luxusüzemek megadóztatásáról egy külön adó, az úgynevezett vigalmi adó gondoskodik, míg az élelmiszerek és élvezeti cikkek adója minden, az átlagosnál valamivel jobban berendezett üzemre vonatkozik. Az az élelmiszerezlet, melynek kirakata a rendesnél mutatósabb, az a vendéglő vagy kávéház, melyben fehérterítékű asztalok vannak, vagy melynek berendezése és világítása a modern nagyvárosi követelményeknek megfelel, az adóem alá esik. Az adókules a kiszolgáltatott áru értékének 2–15%-a. Hogy mely üzemek adókötelesek, azt a rendelet értelmében „szabad belátása” szerint állapítja meg az adóhatóság, miután meghallgatta az illető üzleti vagy ipari szakma érdekképviseletének szakvéleményét.

E rendelet szerencsétlen megfogalmazása szükségzerűen arra vezetett, hogy a végrehajtás folyamán rengeteg méltánytalanságot történt, vagy legalább is arra, hogy minden kereskedő, kávé vagy vendéglős igazságtalannak érezte azt az adóösszeget, melyet a törvény alapján kirított rá. Alig volt városi közgyűlés vagy érdekképviseleti ülés, melyen a panaszok áradata nem zúdult volna az adóem ellen. A tiltakozásnak eleinte semmi eredménye sem volt. Bécs városa, melynek évente 13–14 millió schilling bevételt jelent ez az adóem, tett ugyan némi könnyítést, de a törvény lényegese módosítására vagy eltörlésére nem volt hajlandó. A kereskedő, vendéglős és kávé, ha egyszer rákerült ennek az adóemnek a listájára, a legbonyolultabb nyilvántartást kellett, hogy vezesse, melybe külön be kellett írnia minden darab uborkát, melyet a vevőnek, vagy a vendégnek adott. Amellett állandóan azért kellett drukkolnia, hogy a szomszéd konkurrens is rákerül-e a listára vagy sem, mert sokban ettől függött az ő versenyképessége.

A Mariahilferstrasse egyik kávéháznak, a Kaffee Goethe-nek tulajdonosnője egy szép napon gondolt egyet és a rá kirított élelmiszerezlet miatt panasszal fordult a legfőbb osztrák bírósághoz, a Verfassungsgeschichtshofhoz. Arra kérte a bíróságot, állapítsa meg, nem ütközik-e az élelmiszerezletre vonatkozó községi rendelet az állami törvényekbe, illetőleg az állami törvényeknek abba az alapelveibe, mely szerint minden adótörvénynek pontosan körül kell írnia, hogy milyen adóalanyokat és milyen adótárgyakat akar sújtani. A panasztevő hivatkozott arra, hogy a luxushelyiségek külön vigalmi adóval vannak sújtva, a többi üzemek és üzletek pedig fizetik az állami forgalmi adót.

Tegnap tárgyalta a panaszt az alkotmánybíróság. A tárgyalóterem olyan zsúfolt volt, akárcsak egy szenzációs bűnügy végtárgyalásánál. A panaszos kávé ügyvédje előterjesztette a maga érveit, Bécs város képviselője válaszolt, majd hosszabb tanácskozás után a bíróság kihirdette a döntést. Az ítélet úgy szól, hogy a bíróság a megtámadott községi rendelet első szakaszát megsemmisíti, mert annak értelme szerint a községi élelmiszerezlet tulajdonképpen ugyanazt az adótárgyat sújtja, mint az állami forgalmi adó, már pedig a forgalmi adó után nem lehet községi adót kivetni.

A csatát tehát, mely a Goethe-kávéház tulajdonosa és Breitner között folyt, a kávé nyerte meg. De ez a csata csak egy ütközete volt a nagy háborúnak, mely még nem ért véget. Az ítélet csak a rendelet első szakaszát érvényteleníti, de nem az egész rendeletet. Bécs városa most azon az állásponton van, hogy az érvénytelenített első szakasz helyébe egy régebbi rendelet lép életbe, melyet a most megsemmisített szakasz tulajdonképpen csak módosított. 1930 végéig minden marad a régieben, azután pedig érvénybe lép az a régebbi rendelet, melyet a törvénytelennek kimondott szakasz módosított. Ezzel szemben az összes érdekelt az az állásponton vannak, hogy az alkotmánybíróság ítélete meghúzta a halálharangot az élelmiszerezlet fölött és ha a város a jövő évben mégis be akarja szedni ezt az adót, a bíróságok majd megvédik a kereskedőket, vendéglősöket és kávézókat. Valószínű azonban, hogy ilyen perek már nem fog sor kerülni. Bécs városa hajlandónak látszik arra, hogy az egész kérdést újból szabályozza és még a kritikus január eljő előtt békét kössön

adózó polgáraival. A pereskedésnek, jó bécsi szokás szerint, egy ötvenperentes kiegyezés lesz a vége... (Az OMKE január 25-iki számából.)

SAKKKÉRDÉSEK.

Rovatvezető: Katona István.

Aktualitások.

Mikor fenti címet leírtam, az a gondolat futott bennem keresztül, hogy egy lapinát indítottam vele útnak. A mai élet pillanatról-pillanatra új helyzeteket teremt, a problémák felvetődése és újabbaknak feltűnése, olyan szertelen kergetőzésben következik egymásután, hogy időnk, de idegerőnk sincs eggyel-mással behatóan foglalkoznunk. Bizony, azokban a sokszor emlegetett „régii jó időkben” az élet többé-kevésbé nagyobb emóciók és elválasztó változások nélkül zajlott le, nem úgy, miként azt napjainkban észlelhetjük.

Ma talán egy nap sem múlik el anélkül, hogy a gazdasági élet nagy circulus vitiosusában ne merüljön fel minden egyén, minden érdek vagy szakmai egyesülés érdekét érintő probléma, amivel foglalkozni annál is inkább és lehetőleg azonnal kell, mert a ma forgatában restancia egyet jelent a lemaradással. Ezek az aktualitások yégtelen sora képezi az egyének és a különböző gazdasági célből egyesültek részére a harci anyagot, amely harcok szerencsés vagy kedvezőtlen kimenetele hivatva van jövőt biztosítani, útát nyitni vagy ellenkező esetben a romlásba is juttatni a küzdőket.

Ragadjunk ki egypár jellemzően mai problémát a nagy szákból és igyekezzünk egy kis világosságot rájuk bocsájtva, gyengéit kipuhíthatolni. Már jöjjeje halljuk egy készülőben lévő rendeletnek beharangozását, aminek halatára üzemünk vezetésének technikája elé hatalmas kérdőjel rajzolódik fel előttünk: a nyolcórás munkaidő bevezetését. Nem újkeletű ez a mozgalom. Már a szociális kialakulás idejében, amikor még a vasárnapi munkaszünetéről, mint kiharcolandó vívmányról beszéltek, felmerült a munkás életének humános megszépítése, a 3x8 órás munkabeosztás: 8 óra munka, 8 óra alvás, 8 óra szórakozás és pihenés. Hogy ez mindezek megvalósítására nem került, az már maga is élő bizonyítéka nehezen megoldhatóságának a munka minden fázisában és kategóriájában. Nem arrogáljuk magunknak a jogot annak megvitatásához, hogy a mai, aggasztóan válságos gazdasági élet kibírja-e ezt a veszedelmes operációt, nekünk csak a saját égő házunkra kell gondolni, ennek eloltása lehet az első és szent kötelességünk.

A mi szakmánk, az élelmészeti szakma, mindenkor speciális jellegű volt. Nem vonható egy kalap alá és nincsen rokona, csak testvérei vannak egy körülhatárolt családban. Ami jó és kereszülvihető bármely más érdekösszesség keretein belül, az minálunk az abszurditás határára mozog és megfordítva.

A nyolcórás munkaidővel is ez a helyzetünk. Amíg ugyanis minden más szakma könnyen megvalósíthatja azt a szokványos nyitási és zárási, valamint ebédidőknek újabb szabályozása által, addig a mi szakmánkban olyan alapjában megrendítő változást idézne elő, ami, nyugodtan állíthatjuk, üzemünk tömeges esődjét okozhatná. Köztudomású, hogy az élelmészeti szakma minden ágra a két-turnusos beosztáson alapszik. Üzemünk munkaidőjét nem áll módunkban önkényesen szabályozni, mert azt, miként a széles nagy világon mindenütt, a nagyközönség igénye kormányozza. A mai, kétturnusos rendszer mellett átlag 10–10 órás munkaidő a szokvány, mert csak igen kevés üzem él ténylegesen is a teljesen nyitvatartási jogával. Mit jelentene tehát a rendszernek iparunk körébe való erőszakos bevezetése? Jelentene úgy munkaadói, mint munkás szempontból egy improduktív csonka harmadik turnusnak beállítását, melynek anyagi feltételeit előteremteni, a mai, amúgy is letört helyzetünkben, teljesen képtelennek lennének, annál is inkább, mert ezen újabb, hatalmas rezisztálnak a közönségre való áthárítására a mai lehetetlen pénzviszonyokra való tekintettel gondolkodni sem lehet. De munkásaink letelembb érdekével is szöges ellentétbe kerülünk, mert jól látjuk, hogy a jelenlegi rendszer biztosította kereset is mennyire csak a létminimumot biztosítja szá-

mukra; ennek további megrövidítése, valamint egy csonka, keresési lehetőségtől jóformán megfosztott harmadik turnus létesítése helyzetüket a javulás helyett az elmerülésig ronthatná le. A külföldi példák is azt mutatják, hogy bár a békekötést követő genfi tárgyalások eredményeként több országban is foglalkoznak ezen probléma elvi megoldásával, valóságba való átviteléről, a tényleges életbe való bekapcsolásáról azonban még szó sincs. Mindenütt átérzik ugyanis, hogy a probléma a gazdasági élet eleven húsába vágná, megvalósítása tehát igen nagy körültekintést és böles megfontolást, főleg pedig az érdektelt ipari és kereskedelmi faktoroknak meghallgatását és kívánásaiknak méltánylását kívánja meg. Ez a kérdés tipikusan iskola-példája azoknak az ügyeknek, amiket nem lehet „mélkülünk-rólunk” elintézni és nagyfontosságánál, veszedelmes következményeinek fogva már jóelőre fel kell emelni ellene tiltakozó szavunkat.

Egyéjűleg ezzel a kérdéssel került a köztudatba egy másik, szociális ízű tervezet, mely az alkohol fogyasztásának újabb prohibíciós szabályozásról célozza. A lanszirozottan kiszivárgott hírek szerint szombat déltől kezdődőleg gondolják kiterjeszteni a most törvényileg csupán a vasárnapra szóló teljes szesztilalmat.

Ha van kérdés, amelynek már pusztá felállítására önmagát cáfolja meg, úgy ez igazán abba a kategóriába tartozik. Általános ismert tény, hogy az összes italmérő üzetek, legyenek azok pálinkamérők, korsmák, vendéglős vagy kávéházak, az egész heti böjtnapok katasztrófális hatása alól a várható szombat esti (és kisebb mértékben a vasárnapi) forgalommal védekeznek. Elvonni ezt az utolsó menedéket az amúgy is vergődő, válságát élő italmérő üzemektől, olyan hatást idézne elő, mintha a levegőt okigénjájól fosztanók meg; hibbiztosan bekövetkezne a megfulladás. Hogy pedig a közönség jóelőre vé-

DIETZLER PEZSGŐ

Telefon: Aut. 866—50

**Arany (édes)
Ezüst (félédes)
Cremant rosé (édes)**

TÖKELETES

Optima

JÁTEKKÁRTYA

CYARTIA HAMBURGER és BIRKHOLZ

PARIS • NYHONDAIORS BÉSZNYHÉRSZÁS

BUDAPEST

TELEFON I. 902-57. 903-46.

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

dekezzen egyetlen alkalmas szórakozó napjának „szárazzá” tétele ellen és szeszszükségletét előre fedezve magánlakásokban és titkos helyeken élvezze a megszokott pohárka alkoholfajtáját, szárazra téve ezzel az italmérvő üzletek ezreit, talán mégsem lehet valami nagyon kívánatos esemény. Jó lenne, ha a sorsunkat olyan rapszódikusan intéző urak, ahelyett, hogy elhamarkodott gondolatokkal állandó nyugtalanságot idéznének elő a gazdasági élet egyes szakaszain, kissé átolvasgatnák az újságban naponta megjelenő gyász-névsort, az inzulvenciák és csődök félelmesen növekvő jelentéseit és elgondolkoznának azon, helyes-e az államat az adott izzadó polgári ekisztenciák újabb ezreitől egy gyors tollvonással megfosztani?

Sok szó esik újabban a közvélemény egészét átható kívánságról is: a ház- és boltberek leszállításáról. Amikor kijelentjük, hogy speciálisan a mi szakmánknak eminens érdeke, hogy a lehetetlenné vált boltberek az elviselhetőség médrébe térjenek vissza, jóelőre azt is hozzáteszem, hogy nem kívánjuk, (csak végső esetben) a hatóság ilyen irányú direkt beavatkozását. Világos, hogy az állandóan hanyatló, sőt rapide leromló gazdasági vérkeringés nem bírhatja el a más körülmények közepette fixírozott boltbereket és hogy a háziurak makacs kitartása az időszertülné vált boltberek fenntartása érdekében végeredményben a kiadhatatlan és lehúzott redőnyökkel álló üzlet-helyiségek ezreirezre kell hogy vezessen. Az államhatalom feladata, sőt kötelessége azonban a kereskedelem és ipar általános csődjét megelőzni és a házbéradónak a béke-nívóra való leszállításával lehetővé tenni, jótékonyan elősegíteni a boltberek csökkentését.

Az illetékes körök figyelmét fel kell külön hívunk a mi szakmánk speciális jellegére is, amely a háziurak olyan kiszolgáltatottságot ad a kezébe helyhez kötöttségünk és sokszázézeres investícióink, megszervezett vevőkörünk folytán, amire a gazdasági élet egyéb fázisában példa nincsen. Hiszen már most is látjuk, hogy a kereskedők, akik nem tetemes költséggel, fel és befűtött berendezéssel folytatják tevékenységüket, a házbér elviselhetetlensége ellen a szomszédos házak egyikébe való átköltözéssel milyen könnyen szabadulnak. Ezen körülmény árnivelláló hatása már is jótékonyan mutatja hatását az egész vonalon, csupán a mi szakmánk a kivétel, csak mi vagyunk ezzel szemben védtelenek. A közelmúlt revolverdörrenése is végeredményben egy ilyen háziúr eléggé el nem ítéhető elzárkózásának eredője, de ide tendálnak az elmúlt napok újságjeleik, melyek kávéházak elárverezését, konzorciumos vezetését és közeli csődjét jelentik.

Szorosan ebbe a témakörbe tartozik a készülő új fővárosi lakbérrendeletnek hiányossága, amellyel az eddigiéktől eltérően a boltbérlek részére biztosított opció (elővételi) jogot elsőként az ügyvezetők igénylik.

Sajnos, tudatában vagyunk annak, hogy ez az opció-jog egy illuzorikus érték csupán, hiszen csak egyenlő ajánlat esetében védi meg a régi, érdemeket szerzett és befektetéseket eszközölt boltbérlet, nem emelvény gátat a „kistejgerolás” ellen. Ragaszkodnunk kell mégis újabb beiktatásához, mert szerzett jogot nem szabad sohasem feladni. Legyen ez az első lépés azon az úton, amelyen elindulva eljuthatunk olyan eredményekhez, mint amilyeneket a francia, német, olasz, újabban pedig az angol jogalkotás produkált, amikor a kereskedő és iparos vérrel, verítékekkel szerzett tulajdonát erős falakkal védi meg a háziúri önkényvel szemben. Az opció jogot meg kell védenünk, mert ez ugródeszkául kell hogy szolgáljon a jövő célkitűzéséhez: a kereskedelmi tulajdon megvalósításához!

Szomorú valóság, hogy ezekkel az aktuálisokkal végnélkül foglalkozhatnánk, hiszen nincsen iparunknak olyan ága, melybe polipkarokkal ne kapcsolódnának illegitim karok, rendelet-nyulványok, vagy újabb tervezett szabályozó bilincskötők. Sikerre vinni ügyünket, megtisztítani magunkat kerékkötőinktől, ez legyen mindnyájunk forró akarata és tegye

is meg mindenki a maga helyén a kötelességet, hiszen a kis kavics sem tudja, mikor elindul, milyen mindent elsöprő erejűvé válik, mire lavinaszerűen összegyűlve a völgybe zúdul le.

Katona István.

Hivatalos rész

*

Körlevél.

I.

Tisztelt Kartársak!

Az ipartestületünkhöz beérkezett panaszokból a legnagyobb sajnálattal kellett tudomásul vennünk azt, hogy egyes kartársaink a munkaviszony szabályozására vonatkozó határozatainkat egyáltalán nem tartják be.

Igy panasz tárgyává tétetett, hogy egyes üzemekben ipartestületünk felhívásai és figyelmeztetései ellenére a személyzet szabadnapját kartársaink nem adják meg, illetőleg eltűrik, hogy alkalmazottaik azt ne tartásák meg. Minthogy a nyomoztaik munkanélküliségen — a rossz üzletviszonyok mellett — csakis munkaalkalmak teremtesével tudunk segíteni, a szabadnapos alkalmazottak kiegészítés formájában való pótlása ily munkaalkalmat jelent, nyomtatékosan figyelmeztetjük összes kartársainkat, hogy a szabadnapra vonatkozó rendszabályokat a legszigorúbban tartásák be.

Továbbá panasz volt az is, hogy kartársaink egy része munkaközvetítőket egyáltalában nem veszi igénybe, vagy csak akkor, ha már más úton nem tud alkalmazottat szerezni. Különböző kézalatti ajánlásokra szak-képzett személyzetet állítanak be, akik rövid kísérletezés után csak szakmánk munkanélkülieinek számát növelik. Természetesen kereslet hiányában iparunk szakképzett munkásai cioszlanak és tényleges szükséglet esetén munkaközvetítőnk nem képes megfelelő munkaerőket rendelkezésre bocsátani.

Ipartestületünk óriási áldozatokkal tartja fenn ingyenes munkaközvetítőjét, ez az intézmény csak akkor hozhatja meg a reá fordított áldozatokat és fáradságot, ha kartársaink elsősorban feltétlenül odafordulnak és nem szaporítják cél és szükség nélkül a kávésipar amúgy is nagy felesleggel küzdő munkástömegeit.

Végül fel kell hívunk a figyelmet arra, hogy az állásban levő alkalmazottaknak az ipartestület által megállapított fizetés feltételül jár. Az ily módon előírt összegekből — a törvényes levonásokon kívül — semmiféle címenek levonást eszközölni nem szabad.

Ismételten figyelmeztetjük kartársainkat saját és iparunk érdekében af enti rendszabályok betartására, mert csak ebben az esetben lesz módunkban a munkáskérdésben szükséges normális és békés viszonyokat fenntartani.

II.

Tisztelt Kartársak!

Ipartestületünk előjárósága folyó évi január 23-án tartott ülésében elhatározta, hogy azon kartársainknak, akik üzletbérterheiket a megromlott viszonyok mellett viselni nem bírják, erkölcsi segítséget nyújt olyképen, hogy a háztulajdonosok Országos Szövetségét megkeresi aziránt, hogy azon tagjainál, akiknek házában kávéház van, odahat, hogy az elviselhetetlen béreket barátságos megértéssel mérsékeljék.

E végből azonban konkrét adatokra van szükségünk és ez okból felkérjük azon kartársainkat, akik ipartestületünk közbenjárását igénybe akarják venni, közöljék velünk az alábbi adatokat:

1. Kávéház neve, helye, tulajdonosa.
 2. A kávéházi helyiség nagysága négyzetméterekben.
 3. Mennyit fizetett a helyiség 1917-ben.
 4. Mennyi a mostani üzletbér.
 5. Van-e bérszerződése, ha igen, mikor kelt és meddig szól.
 6. Mennyi volt az 1929. évi bruttóforgalom.
 7. A háztulajdonos neve és pontos címe.
- Az ügy érdekében mielőbbi pontos választ kérve vagyunk kartársi üdvözléssel

Budapest, 1930. jan. 29.

Dr. Havas s. k.
főtítká.

Mészáros s. k.
elnök.

Bethlen István gróf üdvözlése.

A Budapesti Kávésipartestület előjárósága január 23-iki ülésén Tarján Vilmos indítványára a következő üdvözlő távirat elküldését határozta el:

Nagyméltóságú gróf Bethlen István m. kir. miniszterelnök úrnak

Budapest.

A súlyos válságokkal küzdő budapesti kávéipar több mint másfél százados érdekképviselete: a Budapesti Kávésok Ipartestülete folyó év január 23-án tartott előjárósági üléséből mélyszéges tisztelettel és hálával üdvözlöi Nagyméltóságodat abból az alkalomból, hogy Nagyméltóságod államférfiúi bölcseségének sikerült emberfeletti küzdelem folyamán a hágai konferencián tárgyalt existenciális fontosságú kérdéseket a reális viszonyok és lehetőségek mérlegelése és érvényesítése alapján megoldani és ezáltal a minden oldalról felénk meredő gazdasági elzárkózás kapuit megnyitva, a válságból kivezető utat megmutatni.

Amidőn Nagyméltóságodat — mint a dolgozó polgári társadalom egyik ezerény csoportja — igaz tiszteletünkről és mélyszéges bizalmunkról biztosítjuk további történelmi fontosságú működésére az Egke Urának áldását kérjük.

Mélyszéges tisztelettel:

Budapest, 1930. jan. 24.

Dr. Havas s. k.
főtítká.

Mészáros s. k.
elnök.

A táviratra a következő válasz érkezett:

A Kávésok Ipartestülete elnökségének
Budapest.

Hága! tárgyalásokkal kapcsolatosan hozzám intézett szíves üdvözléséért fogadják s kérem tolmácsolják ipartestület előtt köszönetemet, Bethlen István gróf m. kir. miniszterelnök.

Adóközösségi közlemények

Adóközösségi közlemények. A Budapesti Kávésok Forgalmi és Fényüzési Adóközösségének felosztó (kivétel) bizottsága január hó 23-án Mészáros Győző adóközösségi elnök vezetésével ülést tartott, amelyen a bizottság tagjai teljes számban vettek részt.

A bizottság alapos és részletes tárgyalás után megállapította az adóközösség tagjainak 1930. évi általánait, szem előtt tartva a mostoha gazdasági viszonyokat és a bevallott forgalmi adatokat.

A határozati határozatok haladéktalanul postára adattak és térítí veny ellenében kikézesítettek. Egyidejűleg a kivételek január 27-től február hó 3-ig terjedő időre az ipartestület irodájában közszemlére tétettek.

Ez idő alatt, illetőleg a határozat kézbesítésétől számított 8 nap alatt minden adóközösségi tagnak jogában áll úgy saját, mint bármely más adóközösségi tag adóját megfellebbezni. A fellebbezések az Adóközösség irodájában (VIII. József-körút 38., III. 17.) nyújthatók be.

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Február hó 5-ig megfizetendő az 1930. év első negyedére eső házbér első részlete, valamint a házmesterpénz és egyéb mellékdíjak.

Február hó 6-ig befizetendő a nem általányszórt zenés kávéházak vigalmi adója.

Február hó 10-ig tartoznak a Forgalmi és Fényüzési Adóközösség tagjai az 1930. évre megállapított általán júanár hóra eső részletét befizetni.

Február hó 15-én fizetik a fényüzési adót, akik nem tagjai az adóközösségnek. — Befizetendő a személyzet illetményeiből az előző hónap folyamán levont kereseti és rokkantellátási adó. — Esendékes az 1930. évi kereseti, jövedelmi, vagy adó, valamint az italmérisi illeték I. negyedévi részlete az előző évi kivétel arányában.

Február hó 20-ig megfizetendő az általányszórt és zenés kávéházak vigalmi adója.

Február hó 28-ig tartoznak kereseti, jövedelmi és vagyoadó vallomást adni azok, akiknek kereseti adóalapja 10.000 pengőt meghalad.

Február hó folyamán a járdafoglalási engedélyek iránti kérvények benyújthatók.

A munkanélküliek segélyezésére szolgáló gyűjtés folytatandó és annak eredményét hetenként be kell küldeni.

A Magyar Kávésok Évkönyvének V. évfolyama sajtó alatt van, ajánlatos a mielőbbi megrendelést!

VILÁGÍTÓ

TELEFON: 410-19

Dokor és Korein

BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 34

CÉGTÁBLAK

Vigalmi adó ügye. Előljárási állásunkról szóló tudósításunkban említett tettünk Lamotte tanácsnok úrnál történt eljárásról, melynek eredményeképp az általánok leszállítását reméljük. Amennyiben a kérdés kedvezően elintéztetik, ipartestületünk elnöksége el fog járni az iránt, hogy azok a kartársak, akiknek eddig általánuk nem volt, azt pótlólag kérelmezhesék. Minthogy azonban az általánok engedélyezése a hátralékok kiegyenlítésétől van függővé téve, ajánlatos ezek mielőbbi rendezése.

Kitüntetés. A kormányzó úr Öfömlétsége a magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére *Spolarich* Károly részvénytársasági vezérigazgatónak közhasznú érdemes tevékenysége elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Örömmel üdvözljük az érdemes kartársunkat e díszes kitüntetés alkalmából, amelyre eddigi munkássága folyamán valóban méltónak bizonyult. Az iparunkban eddig is jóhangzású *Spolarich* név e kitüntetéssel még fényesebb patinát nyert.

Zwack likörgyár báritaljai a következők: különböző cocktailek és flipek, punchok, svéd, burgundi, vörös, angol stb. angostura, gin, whisky kirschgeist, abricotinbrandy, peachbrandy, olasz vermouthok, spanyol borok (malaga és sherry.)

Minden kávé tartson üzletében **Zwack**-féle Unicumot és liköröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

NYILATKOZAT.

Tudomásunkra jutott, hogy üzletfeleink körében felelőtlen és rágalmozó híreket terjesztenek oly részről, ahol vállalatunk fejlődését és terjeszkedését nem kísérik szimpátiával.

Nagyon jól tudjuk, hogy e híresztelések honnan erednek és szükségesnek látjuk, hogy kijelentsük, hogy az ily rágalmozó kijelentéseknek semmi alapja nincsen és a híresztelések terjesztőit a büntető bíróság elé állítjuk.

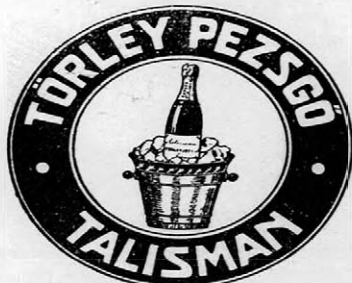
Budapest, 1930 január 31.

A Neptun Gözmosógár Rt.
igazgatósága.

GRÓF SOMSSICH TIHAMÉR
BORGAZDASÁG- ÉS
KERESKEDELMI RT.

KÖZPONTI IRODA:
VI., Andrassy út 31. — Telefon: 142—85.

Megérkezett
a világhírű Müncheni

Salvator
Idénysör - különlegesség

Hordóban és palackozva kapható a magyarországi vezérképviselőnél

Mezey és Társa
cégnél, Budapest, VII., Egressy út 20c. Telefon: József 324-61.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T.
VIII., József körút 38. Telefon: J. 392—77

E helyen is felhívjuk vevőink figyelmét **TEA OGYBEN** szétküldött leveleinkre és azon felelőket, akik teazükségletüket a múlt szezonban még nem általunk fedezték, kérjük, mielőtt az őszi szezon kapcsán teazükségletük beszerzésével foglalkozna, adjanak nekünk módot arra, **HOGY TEAKEVEREKEINKET KIPRÓBALJAK.** E speciális keverékeket a múlt év folyamán vezettük be és azok a legelőkelőbb üzletekben a legteljesebb megelégedésre vannak használatban. Tudvalevő, hogy a tea tekintetében az angolok a leghozzaértőbbek és ezen keverékeink — mint ahogy már annak idején ismertetőseinkben említettük — angol rendszer szerint készülnek és eredeti 5 és 2,50 kg. ládákban kerülnek forgalomba. Elmúlt szezonban nagyszerűen bevált csomagolási mód bevezetésére az indított bennünket, hogy a vevőnek ne kelljen egyszerre nagymennyiségű teát raktáron kibontva tartani.

JAMEKBEN ÉS IZEKBEN a piacot most, hogy az új áru piacra került, a legkülönféle áron, a legkülönfélebb minőségekkel árasztják el. Vevőinket nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy ezen olcsóbb fajta jamok nem tiszta gyümölcsből készülnek, hanem rendszerint almával vannak keverve. Vevőink figyelmébe ajánljuk az eddig is kizárólag vállalatunk részére és általunk forgalomba hozott **KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ ALTALANOSAN ISMERT KOLENYI-FELE JAM-KÉSZÍTMÉNYEKET**, amelyeket ma már minden üzlet, **AMELY VENDÉGLŐNEK ELSŐRENDŰT KIVÁN NYUJTANI, NÁLUNK SZEREZ BE.**

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete január 23-án délután díszülést tartott, mely ünnepségen részesítve *Keszey* Vince ipartestületi elnököt. Az ünnepi ülést *Glück* Frigyes kormányfőtanácsos, díszelnök vezette s az üdvözlő táviratok és levelek bemutatása után nagyhatású beszédben emlékezett meg *Keszey* Vince érdemes, odaadó, önzetlen, tízévi elnöki működéséről. Az ipartestület dísztermét zsúfolásig megtöltő közönség lelkes ovációja mellett leplezték le *Keszey* Vince arcképét, mely *Mányay* József festőművész kitűnő alkotása. Az ünnepeltet a székesfőváros, a TESz képviselői, a budapesti kamara részéről *Bittner* János alelnök, az Országos Kézműves Testület nevében dr. *Kovalóczy* Rezső főtitkár, a mezővárosipartestület képviselőjében *Kollár* Gábor köszöntötték meleg szavakkal. *Keszey* Vince meghatóan mondott köszönetet a lelkes, szép ünnepséért, mely a Himnusz elénekülésével ért véget.

JÉG szállítást vállalja és kifogástalanul teljesíti
ERZSÉBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég
Budapest, VII., Hajtsár út 153.
Telefon: József 396—32.

A „MALÁTA-PEZSGŐ-SÖRT”
HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZSÉGÉT S PÉNZE
EGYRÉSÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ RT. KÖBÁNYÁN.

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV. Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

Fried Zsigmond és Fia

kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.
Telefon: József 428—14.

Billiárdasztalok,

éttermi és kávéházi márványasztalok,
székek, alpakka- és ezüstözött árúk,
hitelesített üveg- és porcellánárúk,
billiárdgolyó, billiárdposztó, dominó,
sakk, dákók stb. (új és használt).

**Evőeszköz, üveg- és porcellán-
áru és bútorok kölcsönzése.**

Költségvetés, árjegyzék díjtalan!
Alapítva 1888.

Az eredeti
SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra
a legalkalmasabb!
Gözl Lipót Vegytermékek Gyára. Tel.: J 316-19

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR
ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyármányainak valódiságára. — Óvakodjunk az utánzásoktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI
Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17.
Telefon: J. 310—63, J. 453—71.
Alapított 1824.

Garantált teljes zsírtartalmú
sajtjaink
mindenütt beszerezhetők:
Pálpusztai-sajt,
Derby-sajt,
Romadour,
Imperial.

Óvári, Trappista, Casino, Roquefort,
Roquefort dobozos.
Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi árusító-telep: Budapest, VIII.,
Tömöc ucca 33/a. sz. Telefon: József 361-10

A legkiválóbb Szent István
sörkülönlegesség

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya